

1. Александров А. С. Введение в судебную лингвистику Нижний Новгород, 2003. 420 с.
2. Пелепейченко Л. Н. Основы теории мовної комунікації. Х., 2007. 130 с..
3. Прадід Ю. Ф. Юридична лінгвістика та деякі актуальні проблеми законодавчої практики // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ ім. 10-річчя незалежності України. 2002. С. 120-126.
4. Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики. Енциклопедичний словник. Київ, 1998. С. 191-193.

Кузьміна А. Ю.
здобувач вищої освіти II курсу,
Науковий керівник – Декусар Г. Г.
старший викладач кафедри
українознавства та іноземних мов
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

МОВА І СУСПІЛЬСТВО

«Мова є обов'язковою передумовою мислення в умовах повної ізоляції людини. Але зазвичай мова розвивається тільки в суспільстві, і людина розуміє себе тільки тоді, коли на досвіді переконається, що його слова зрозумілі також і іншим людям»[1].

"Мовна діяльність навіть в самих своїх найпростіших проявах є з'єднання індивідуальних сприйнятів із загальною природою людини", – писав основоположник мовознавства (Там же).

Мова і суспільство тісно пов'язані один з одним. Як не може бути мови поза суспільством, так і суспільство не може існувати без мови. Їх вплив один на одного взаємний.

Відзначимо основні напрямки впливу суспільства на мову:

- зв'язок походження мови одночасно з людським суспільством;
- соціальна обумовленість розвитку мови;
- соціальне розшарування мови;
- соціальні компоненти в структурі мовних одиниць;
- свідоме вплив суспільства на мову і його функціонування [2].

Походження мови було викликано суспільною потребою. Засіб спілкування, а саме таким засобом є мова, не могло виникнути поза спілкуванням, поза суспільних відносин. Головне в процесі походження мови – становлення членороздільної мови, розмежування звуків і закріплення за ними чітких смислів.

Соціальну обумовленість розвитку мови не слід розуміти як пряме відображення в мові всіх громадських подій або наявність соціальних причин у кожного факту зміни мови. Соціальні чинники впливають на язык не прямолінійно: вони

можуть прискорювати або уповільнювати темп мовної еволюції, сприяти розбудові окремих ділянок мовної системи [3].

Яскравим прикладом впливу суспільства на мову є соціальне розшарування мови. Правда, в соціальній диференціації мови отримує відображення не тільки і не стільки сучасна структура суспільства, скільки попередні його стани (оскільки темп розвитку мови відстає від темпів розвитку суспільства).

У соціальній структурі сучасної української національної мови виділяються:

- літературна мова;
- територіальні діалекти;
- міське просторіччя;
- професійні та соціально-групові жаргони.

Соціальні компоненти в структурі мовних одиниць існують тому, що мова служить засобом опису і самого суспільства. Так, слова, що позначають суспільні явища, тим самим містять в собі соціальний компонент.

Крім впливу окремих людей та суспільства на мову, можливий і свідомий, цілеспрямований вплив держави (і суспільства в цілому) на розвиток і функціонування мови. Це так звана мовна політика. До неї належить створення лінгвістами нормативних словників і довідників, пропаганда мовних знань і культури мовлення в засобах масової інформації [4].

Вплив мови на суспільство вивчався значно менше. Сам факт такого впливу нерідко викликав сумніви. Важко, однак, уявити, що основний засіб мислення, оформлення і поширення інформації в суспільстві є певним непомітним інструментом, що ніяк не впливає на суспільне життя.

Більш того, результати політологічних і соціологічних досліджень змушують замислитися над тим, як формується ставлення різних суспільних груп до тих чи інших подій. Аналіз показує, що це відношення багато в чому залежить від рівня розуміння соціальними групами актуальних словесних знаків, які функціонують в суспільстві. Багато громадських проблем вирішувалися б ефективніше при наявності в суспільстві більшого взаєморозуміння. Це взаєморозуміння не з'явиться в результаті благих побажань і закликів до суспільної злагоди, воно може з'явитися при зближенні мовного досвіду і вдосконалення мовної здатності членів різних громадських груп.

Мова відіграє дуже істотну роль в суспільному житті, є основою взаєморозуміння, соціального миру та розвитку. Вона володіє організуючою функцією по відношенню до суспільства.

Література

1. Гумбольдт В. Вибрані праці з мовознавства. М., 1984. С.77

2. Леонтьев А. А. Общественная функция языка и его функциональные эквиваленты / А. А. Леонтьев // Язык и общество. М. : Наука, 1968. 255 с.
3. Плотницька І. М. Українська мова в державному управлінні: теоретико-методологічний аспект : монографія / І. М. Плотницька. К. : Вид-во НАДУ, 2006. 232 с.
4. Швейцер А. Д. Введение в социалингвистику / А. Д. Швейцер, Л. Б. Никольский. М.: Наука, 2015. С.112

Кулиба В. В.
здобувач вищої освіти III курсу
Науковий керівник – Гринчак М. О.
кандидат історичних наук,
доцент кафедри права, політології
та міжнародних відносин
Університет імені Альфреда Нобеля

ПОНЯТТЯ ПРИРОДНОГО ПРАВА В ДАВНЬОГРЕЦЬКІЙ ТА ДАВНЬОРИМСЬКІЙ ФІЛОСОФІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Актуальність. Ідея природного права неодмінно є складовою демократичної держави. І кожне покоління українського суспільства зустрічається з проблемою природного права, справедливості, як ідеального принципу існування людини, і ми намагаємося розібратися в сучасному праві, а воно не може існувати без переосмислення та використання надбань теорії права в її генезі.

Значення політичних концепцій епохи античності перш за все проявляється в тому, що вони формувалися на сонові ідеології волі, свободи, права. Античні мислителі поступово звільняли політичну думку від міфологічної форми. З'являються невідомі досі ідеї політики та правової держави, законів та природного права. Які ж підходи до визначення природного права були домінуючими? Це, перш за все, визначення природного права як обов'язкових для всіх правил та норм, виконання яких допомагає втілити в життя інтереси та бажання кожної людини, а самі норми, за якими живуть люди, є втіленням загальносвітового, вселенського порядку, що має надлюдський характер. Говорячи простіше, природне право це права, дані людині природою від народження, а не волею держави, що полягають у свободі та рівних можливостях для всього суспільства.

Слід зазначити, що поняття права було різне у всіх мислителів. Так, наприклад, Геракліт – античний мислитель, вважав, що люди відповідно до природного права не рівні між собою, тому і демократія є “правлінням нерозумних”, бо це рішення нерозумного натовпу. Більшість людей не здатні осмислити природу явищ, з якими доводиться стикатися. Натомість оптимальним було б “правління кращих”. Геракліт пояснює, що Божественна справедливість і правда (діке) це те загальне розумне начало, з